

Évközi 30. vasárnap

1Tesz 1,5-10

Istenbe vetett hitetek mindenhova eljutott

⁵Hiszen az evangéliumot nemcsak szóval hirdettük közöttetek, hanem erővel, Szentlélekkel és mély meggyőződéssel is. Ti éppúgy tudjátok, mint mi, hogy – érdeketekben – hogyan viselkedtünk körülötökben. ⁶S ti az Úr és a mi követőink lettetek. A tanítást a sok nehézség ellenére is a Szentlélek örömeivel fogadtátok, ⁷s így Macedóniában és Achájában minden hívőnek példaképévé lettetek. ⁸Tőletek kiindulva terjedt el az Úr szava, s nem is csupán Macedóniában és Achájában; Istenbe vetett hitetek mindenütt ismeretes lett, ezért nem is kell róla beszélnünk. ⁹Az emberek maguktól beszélnek róla, hogyan fogadtatok minket, hogyan fordultatok a bálványoktól az Istenhez, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok, ¹⁰és várjátok a mennyből Fiát, Jézust, akit a halálból feltámasztott, s aki megment bennünket az eljövendő haragtól.

Az minden ókorkutató számára külön csoda, hogy Pál missziós tevékenységének hatására milliós nagyságrendű keresztény közösség alakult ki a Római Birodalom keleti felén és igen jelentős magában a fővárosban, Rómában is. Ennek egyik oka, hogy a megtért közösségek nem titkolták hitüket, hanem minden megtérített és megkeresztelt ember egyben újabb hirdetőjévé is vált annak a hitnek, amely a megtérését okozta, és amely életét kitörő örömmel és lelkesedéssel tölti el. De a keresztény misszió és a tömeges megkeresztelkedések következménye lett az is, hogy egy-egy városban a helyi pogány szentélyek elnéptelenedtek. Efezusban a zarándoklatok elmaradása miatt csődbe mentek az Artemisz-templom kegytárgykereskedői, és így nem tudták már eladni ezüst amulettjeiket, amelyeket Artemisz istenség tiszteletére készítettek, és ezért szenvedélyessen sürgették Pál ítéletét a népgyűlésen. De megtörtént, hogy Pált és Barnabást istennek nézték, amikor pedig ők ez ellen tiltakoztak, akkor csalónak és szélhámosnak tekintették őket. Pál missziója mindenütt szenvedélyeket korbácsolt fel és soha sem maradt titokban.

A megtérített közösségek megváltozott életükkel feltűntek a görög nagyvárosokban. Egyrészt a városon belül összetartottak és saját közösségeket alakítottak ki. Másrészt a keresztény házakban napi vagy heti rendszerességgel összegyűltek, imádkoztak, elvégezték a kenyérotörést, közösen étkeztek. Az első közösségben szegények és gazdagok,

rabszolgák és szabadok egy asztalhoz ültek, felkarolták az özvegyeket és a betegeket, segítették a rabszolgákat. Mindez a pogány városok életében jelentős felfordulást eredményezett. Az élet kilépett a megszokott medréből, és új színfolt jelent meg a pogány emberek előtt. Ez a nagyvárosi újdonság hamar elterjedt a kisvárosokban és vidéken is. Mivel Pál missziója a nagyvárosokra specializálódott, a kereszténység nem falusi jelenséggé indult el, hanem nagyvárosi újítként. Olyannyira, hogy az I. század végén a hagyományos hellenista vallásokat gyakorló embereket falusiaknak vagyis pogányoknak nevezték.

Tessalonika egyébként is Pál első legjelentősebb nagyvárosi missziója volt. Mivel közigazgatási centrum volt, gyorsan híre ment az egész tartományban. Tulajdonképpen a hétköznapi pletyka szolgált missziós segédeszközzül, mivel a pogányok szájukra vették és szélében-hosszában vitatták tessalonikai új vallás jellegzetességeit. Mindez újabb megtérőket eredményezett. Mivel a keresztény közösségek kezdetről fogva állandó kapcsolatot építettek ki egymással, és a vándor apostolokon keresztül állandó volt a kapcsolat a keresztény házak között, a tessalonikai hívek automatikusan gondozni kezdték az újabb keresztény közösségeket.

Ennek a lelkes életmódváltásnak egyik, nem lényegtelen eleme volt a korai világvégvárása, az ítélő Krisztus közelire várt visszajövetele. Úgy tűnik, hogy a Kr. u. 50-es években ez a végítélet és a halottak feltámadásának tana is jelentős motivációt adott a megtérésre. A feltámadás és az örök élet tanának kicsit népies és félreértett változata sokkolta a híveket, sok embert elgondolkodtatott jövőjéről, hisz nem akartak kimaradni a közelinek hitt nagy isteni eseményből.

Az élő keresztény közösségek önmagukban többet misszionálnak, mint azok vezetői. De az is igaz, ha a keresztény közösség lanyha, akkor hiába van lelkes vezetője, nem lesz példaértékű és vonzó a közösség élete. Néhány extrém missziós a végítélet és a világvég túlhangsúlyozásával és transzcendentális félelmek felkeltésével igyekszik hatékonyabbá tenni a missziót. Azonban ezek a szélsőséges próbálkozások mindig keserű gyümölcsöket hoznak és zűrzavart eredményeznek. Míg az igazi keresztény közösség, melynek tagjai tevékenyen gyakorolják hitüket, hatásosan misszionál.